

GERGOL

Foiaia Partidului Național-Țărănesc, din județul Vâlcea

Apare odată pe lună,
sub conducerea unui comitet

Abonamentul anual lei 20

Redacția și Administrația,
la Clubul Partidului
Strada Știrbei-Vodă No. 2, R.-Vâlcea

Infăptuiri ale guvernului

Trebuie să recunoască orice om de bună credință că niciun guvern n'a înfăptuit în timp mai scurt și 'n vremuri mai grele lucruri așa de mari ca guvernul național-țărănist. Dela început toată străinătatea l-a numit guvernul muncii. Să-i cerem socoteala faptelor în politica internă:

1. Pentru că era drept, au îndeplinit făgăduiala, scăzând impozitele cari apăsau țăranimea mai ales. Azi funcționarii plătesc impozit global mai puțin ca jumătate față de anul trecut, iar plugarii plătesc pe jumătate fonciera. La 10 pogoane proprietate ai o reducere de 600 lei. Cine nu-ți ia, înseamnă că-ți dă.

2. A urmărit prin toate mijloacele efinirea vieții și mai ales a mărfurilor, cari erau prea scumpe, fie că veniau din străinătate, fie că prin legiurile vechi ale liberalilor erau protejate la vamă.

Până și contractul societății de chibrituri a fost schimbat, efinind cutia dela 3 la 2 lei. Mă gândesc ce-o să mai pălăvrescă agenții opoziției prin sate!

3. Din contră, guvernul a luat măsuri să urce prețul cerealelor și al vitelor țărănești, făcând tratate de vânzare cu alte țări prietene și lucrul nu e ușor azi când sunt produse agricole multe și cumpărători puțini. Dar pentru a nu scădea prețurile pe piețele din țară, mai ales acum când toată lumea vinde de nevoie, s'a hotărât într'un Consiliu de ministrii, și având ajutorul băncii naționale să urce prețurile, adică să valorifice cerealele prin ajutorul statului.

Cumpără prin cooperative grâu în valoare de 1 miliard pe un preț mai ridicat și în felul acesta concurența va sili pe negustori să dea prețuri mai mari.

Iată dar că partidul țăranilor ia măsuri numai în folosul lor gândind cum este și drept, că și celorlalte clase cu ocupațiuni diferite le va merge bine când țăranul are banul în pungă și poate consuma. Astfel prin tratate, 70% din cerealele de prisos vor merge în străinătate, iar 30% vor avea preț prin ajutorul statului.

4. Legea conversiunii a ușurat datoriile agricultorilor așa că acum pot plăti câte puțin din capitalul redus la jumătate și cu dobânda de 2%. În felul acesta nu vor fi distruse nici bancile, căci asta nu e deloc bine, mai ales cele dela sate unde este agonisita sătenilor și unde pot avea din nou ajutoare.

5. D. Mihail Popovici, ministrul de justiție cu ajutorul unei comisii compusă din cei mai buni cunoscători de legi, au muncit întreg anul ca să întocmească o singură lege în toată țara. Trebuie să știți că după 15 ani dela unire, în Ardeal erau legile de sub Unguri, în Bucovina cele austriace, în Basarabia cele rusești. Aceasta era o mare pagubă.

Sub un singur Rege, într'o singură Țară, sub o singură Lege, noi toți ne vom simți mai uniți, mai înfrățiți, deci statul mai înfăptit. Unificarea legislativă este o operă națională și realizarea ei ne dă măsura seriozității oamenilor din guvern.

In politica externă.

Țările europene speriate de războiu, au tot căutat să facă între ele înțelegeri sau pacte de neagresiune (neatacare) cu scopul de a asigura pacea și a înlătura războiul în viitor.

Aceste pacte erau mai mult vorbe, fiindcă orice țară atacatoare (care ataca sau începea războiul) putea să se desvinovătească în fața lumii, putând găsi destule argumente că a fost atacată și deci în drept să se apere.

Deaceea lumea nici nu privea cu încredere asemenea pacte făcute de comisii ale statelor. Un asemenea pact a fost încheiat sub directivele a doi ministrii străini Briand—Kellog. El a fost semnat de 50 de state între cari Rusia și România.

O comisie întrunită la Geneva a discutat fără să ajungă la rezultat, cum să se reducă armata și înarmările ca astfel țările să nu mai fie gata de harță.

Supărarea mare și deci motiv de războiu, eră între noi și Ruși pe chestiunea Basarabiei, pe care ei nu voiau s'o recunoască că este a noastră cu toate stăruințele Franței și a Poloniei aliatele noastre.

Această veșnică amenințare de războiu ne făcea atâta rău în

legăturile de afaceri cu străinii și mai ales banului nostru pe care Apusenii nu-l prețuiau, ca pe o monedă care mâine-poimâine, războiul izbucnind, nu va mai avea nicio valoare. Deaceea toți ministrii de externe au fost mereu cu gândul să facă o înțelegere cu Rușii.

Când s'a încercat în iarna trecută, s'a iscat o deosebire de vederi între d-l Titulescu și d-l Vaida. D. Titulescu, văzând că Rușii neavând nicio încurcătură externă, puneau condiții grele, ba chiar păreau că nici nu vor să stea de vorbă cu noi, a crezut că tratativele trebuiesc amânate pentru vremuri când ne va veni nouă apa la moară și pe a lui a rămas.

Acum câteva săptămâni d. Titulescu care veghia, a simțit că Rușii vor să ne întindă mâna, fiindcă se simțeau amenințați în față de Germania lui Hitler și în spate de Japonezii cari luaseră Mancuria — și a folosit momentul.

A reușit, când nimeni nu se aștepta, în câteva discuțiuni să încheie cu Rusia un pact de neagresiune (de prietenie) care este mai tare, mai precis decât cele dinaintea lui prin faptul că în el se spune anume cine este agresor (atacator) și deci cine este vinovat de începerea războiului, și de nerespectarea actului semnat.

În el se arată că agresor-vinovat este țara care declară războiu alteia, care o atacă cu vapoarele, cu aeroplanele sau care întretine cu bani sau numai cu indemnul bande pe teritoriul altui stat.

Prin teritoriul altui stat se înțelege (așa scrie în pact) hotarele stăpânite de țările ce semnează actul în momentul semnării.

Prin această precizare Rușii recunosc că vor fi vinovați dacă ne vor ataca vreodată în Basarabia, fiindcă teritoriul statului nostru este azi până la Nistru.

Deci limpede și lămurit: după 15 ani de mofturi recunosc că Basarabia este românească. Iată dar și această rană vindecată. Mare câștig!

Acest pact a fost semnat încă de opt țări vecine cu Rusia. De aci o mare onoare pentru România al cărei ministru d. Titulescu a reușit să facă un mare pas în asigurarea păcii în această parte răsăriteană a Europei mereu amenințată de furtuna războiului.

Un alt succes al diplomației românești este modificarea unui alt pact al celor patru. Sub indemnul Italiei și Angliei se hotărise o înțelegere între cele 4 țări mari: Anglia, Franța, Italia și Germania. În acest pact se arăta că aceste țări vor chibzui neînțelegerile dintre toate statele europene, ba chiar vor chibzui revizuirea tratatelor și modificarea hotarelor unor țări. Acest sfat de 4 se cocoță mai sus decât Societatea Națiunilor în care intrau 55 de țări din lume, mari sau mici, fiecare cu votul său, deci stăpână pe soarta sa. În Societatea Națiunilor decidea majoritatea, acum numai 4 state. Un mare pericol ne amenința! Aveau de ce se bucura Ungurii.

D. Titulescu ca reprezentant al Micii Înțelegeri (România, Jugo-Slavia și Cehoslovacia) s'a împotrivit arătând nedreptatea acestei încercări.

Franța a trecut de partea noastră și pactul nu s'a semnat decât după ce s'a scos punctul care le da dreptul să revizuiască tratatele.

Furtuna a trecut și succesul a fost tot al Țării noastre.

Un alt succes diplomatic se datorește D-lui V. Madgearu delegatul nostru și al țărilor agrare la Conferința dela Londra. D. Madgearu, ministrul nostru de finanțe este un cunoscător adânc al problemelor financiare-economice, un mare cărturar, un om foarte muncitor și stăruitor. De ce este atât de înjurat mai ales de liberali? Nimeni nu dă cu pietre în copacul fără poamă! Ce-a susținut D-sa și ce câștig a obținut în fața unei comisii grozav de numeroase în care fiecare delegat apăra numai jocul țării sale?

a) Că pentru a potrivi bine economia (avuția) lumii, țările industriale și americane să-și micșoreze terenurile cu cereale, urmând să cumpere dela cele agricole în schimbul produselor fabricate. Altfel cele agricole neavând unde vinde, sărăcesc și nu mai cumpără mărfurile din țările ce au industrii, trăindu-le și pe acestea în sărăcie.

Înainte de a pleca la Londra, D-sa, pentru a sili țările indus-

riale să cumpere dela noi a contingentat importul, adică nu mai cumpărăm din alte țări decât în suma de care și ei cumpără dela noi. Schimb de avuții.

b) Că țările agricole cu prețurile de azi nu-și mai pot plăti datoriile către țările industriale și deci e drept să li se reducă aceste datorii. Că aceste datorii reduse trebuiesc plătite în produse adică în cereale, vite, lemne și petrol, nu în monedă străină sau în aur.

Aceste juste păreri au fost recunoscute și între noi și creditorii străini au început tratative, cari vor aduce o reducere de 3¹/₂ miliarde pe an a datoriei — nu o amânare pe trei ani cum s'a obținut. Cred că e bine pentru echilibrarea sau însănătoșirea bugetului.

c) Că în sfârșit băncile naționale cari bat monedele în țările agricole să aibă voe a scoate ceva mai multă monedă decât aurul garanție în timpul recoltelor, ca să nu scadă prețurile din lipsa banilor cari să circule pe piață.

Numai la gândul că între atâtea păreri, să reușească a fi primite cu feliicitări ideile ministrului nostru, trebuie să ne declarăm mulțumiți că avem asemenea oameni să ne conducă barca pe aceste vremuri de furtună.

În încheiere, să spun cinstiți, care guvern are în răbojul său atâtea succese? A făcut guvernul vreo greșală de conducere? Niciuna. Este alt organ politic capabil să facă mai mult? Ne îndoiim. Iată dar de ce guvernul actual format din oameni de merit și de muncă va sta la cârmă, procurând binele țării și friguri opoziției, Cine poate?!

G.

Lichidarea partidului liberal Ducist

D-nul dr. Angelescu delegat cu lichidarea

Printre membrii fruntași ai partidului liberal, încă din toamna trecută, au fost câțiva cari își manifestaseră, pela Club, credința că țaria partidului liberal atârână de întregirea lui. Își deduseră bine seama oamenii că partidul în situația actuală, nu poate veni la putere, mai cu seamă că în masele populare nu mai poate conta — alegerile libere sunt spaimă pentru liberali. — Scăparea sigură este întregirea — Dar dela credință până la faptă este o cale lungă și grea. O știau și se fereau de a apuca pe ea mai cu seamă că Ciobanul turmei liberale n'a pierdut bâsdoaca.

Odată cu începutul primăverii, după ce Sfintele Paști au fost petrecute în tihna creștinească și cu îmbrățișare frățească în partid, a venit și timpul sorocit venirii la putere. (Obiceiul liberarilor de a veni la putere tot în Mai, Iunie sau Iulie — timp în care țaranul este ocupat și deci nu e bine să fie deranjat — La alegeri nu e discuție multă, căci îi pui jandarmul la spate — îl bagă în rând și-i arată atunci unde să voteze.) Mare le fu desamăgirea, când văzură că nici țara (Au ținut întruniri în toate județele țării, dar n'a venit nimeni) nici M. S. Regele (dacă țara nu-i cu ei, cum o să-i aducă) nu cheamă la Cărmă!. Atunci câțiva din fruntași și-au pierdut răbdarea odată cu începutul lui Iulie și mai de focul depe inimă, mai de focul lui Cuptor, au cărmărit-o din loc și au luat calea spinoasă a „întregirii partidului”.

Alarmat de cursul pe care l-a luat mișcarea pentru reîntregirea partidului liberal, D-l Duca, mai înainte de a se stabili la Măldărești, a ținut să se împace cu orice preț, cu d. V. Antonescu, șeful liberalilor din Teleorman, cel mai rebel dintre partizanii reîntregirii și care a refuzat să participe la delegația permanentă a partidului A mers D-l Duca la Vitănești, unde D-nul Antonescu a dat o asigurare vagă, că în ce privește acțiunea de întregire, d-sa va lucra de comun acord cu d. Angelescu, Săveanu et comp. Pe drum, la înapoiere, D-l Duca a avut un accident foarte semnificativ. I s'a aprins automobilul, care a

ars ca un chibrit. Nimic n'a rămas din el. Suntem bucuroși că D-l Duca nu a avut personal nimic de suferit de pe urma acestui accident, dar, fără să fim superstițioși, îi putem spune că accidentul pentru D-sa este un semn rău: va risca să se arză în conflictul cu „rebelii”.

Organizațiile provinciale s'au împărțit în două

Frământările dela conducerea partidului liberal trebuiau fatal să aibe repercusiuni asupra întregului partid, după cum boala înaintează treptat, treptat asupra întregului organism

Din clipa în care s'a aflat, chiar din coloanele ziarelor liberale, despre fricțiunile dela Centru, nemulțumirile ce existau de mult în organizațiile județene, au isbucnit deodată împărțindu-se în două tabere — ducști și angheliști — Spectacolele nu lipsesc — punând într'o urâtă lumină situația actuală a partidului liberal.

Un exemplu hotărâtor îl prezintă organizația partidului liberal din Bucovina. Aici liberalii aveau foarte puțini partizani conduși de d-l I. Nistor și d. Romul Căndea, d-l Căndea nemulțumit de d-l Duca — a demisionat — nemerind la d-l Argetoianu Ceilalți partizani au trecut în celelalte partide. Esențial este faptul că partidul liberal din Bucovina, și-a descomplectat cadrele și d-l Nistor estesingurul ducist la Cernăuți.

Procesul lichidării duciste este în curs și descompunerea ducistă se agreează, fiindcă d-l Iamandi dela Iași provoacă indignarea tuturor șefilor de *Organizațiuni din Moldova*.

El este contra reîntregirii partidului și se intitulează șeful Moldovei — lăsând în umbră pe ceilalți șefi de organizații — Scuturile se ridică contra favoritului d lui Duca, nu numai de rebelii „reîntregirii”, ci chiar de cei mai devotați ducști ca: d. Manolescu Strunga, d. Negură, etc. D-l Simionescu, Bârlad, este profund indignat: — „Am ajuns noi, care am făcut epoca de glorie a partidului liberal cu Brătienii cei mari să ni se urce în cap un p. țoi rău crescut.

Dacă așa mergem către guvernare mai bine să stăm acasă”.

D. dr. Angelescu a declarat că acolo unde va fi Iamandi, dânsul nu va fi niciodată. Dr. Angelescu a și refuzat să participe la Banchetul dela R.-Vâlcea, — fiindcă nu va sta la masă cu Iamandi. —

Ultima intrevvedere Duca - Angelescu n'a adus împăcare.

D-l I. Gh. Duca a avut o lungă, și ziarele adaogă „penibilă” explicație cu d-l dr. Angelescu asupra noilor declarații pe care le-a făcut la Iași — d-l Iamandi făcând propagandă în favoarea d-lui Duca — afirmând că „vine” sigur la putere luând succesiunea d-lui Al. Vaida Voevod foarte curând?! Sistemul acesta de a încuraja pe partizani, întrebându-l mai toți amicii d-lui Duca spre a-și determina pe „oamenii lor” să nu treacă în lotul d. dr. Angelescu — a indispus profund pe d. dr. Angelescu. —

Deși d-l Duca, acasă la d. dr. Angelescu, a vestejit atitudinea șefului dela Iași, totuși, la rugămintea ce a făcut d-lui dr. Angelescu, de a nu mai activa pentru reîntregirea partidului liberal, d-l dr. Angelescu i-a răspuns că nu-și va ascunde părerea, cum nu și-a ascuns-o niciodată că, „reîntregirea” ar fi o binefacere pentru partid. Cum se vede, d. dr. Angelescu s'a angajat pe drumul pe care a pornit după o matură examinare a situației politice și după ce în prealabil a căzut de acord cu mai mulți amici politici pentru o acțiune, nu pentru o părere. Ori câte presiuni și ori câte banchete ar oferi d-l Duca fostului ministru de instrucție — se afirmă — nu va putea să-l determine să-și trădeze tovarășii și mai ales să-și schimbe convingerea sau măcar s'o lepede.

Procesul de lichidare al partidului liberal este în plină desfășurare în timp ce șeful său retras la Mă-

dărești face eforturi uriașe pentru strângerea rândurilor.

El anunță — din nou o campanie pentru răsturnarea guvernului — Ce ridicol!!! Campaniile acestea se țin lanț din 1928. De data aceasta însă poate fi mai de grabă vorba de campania d-lui Duca contra grupului rebel condus de d. dr. Angelescu. La 15 August se vor întruni la Măldărești toți șefii de organizațiuni liberale pentru întocmirea unui program (?? vor putea dar n'au încă programul de guvernare) și punerea punctului pe i în diferendul dintre d-sa și ceilalți fruntași ai partidului — partizani ai grupului d-lui dr. Angelescu D-l Duca vrea să afle precis pe ce mai poate conta, într'o eventuală acțiune a sa. —

Iată rostul adevărat al convoacărei dela Măldărești.

Planul de acasă nu se nimerește cu cel din târg. În timp ce d-l Duca la Măldărești gândește să realizeze unitatea partidului — la Monteoru d. dr. Angelescu primește zilnic vizitele aderenților și scrisori prin care se încurajează acțiunea dusă de d-sa și ceilalți fruntași ai partidului d. V. Antonescu, d. Săveanu, d. C. Nicolaescu, fost președinte al Senatului etc. Partizanii grupului d-lui dr. Angelescu, împinge pe fostul ministru de instrucție la o luptă dărză pentru eliberarea partidului de sub influența d-lui Duca pe care-l socotesc fatal partidului — *Cu un cuvânt dl dr. Angelescu este delegat de cei mai proeminenți fruntași ai partidului cu lichidarea ducismului.*

În acest timp de mari frământări în partidul liberal, guvernul Național-Tărănist conduce cu multă pricepere și cu multă dibăcie barca statului român — peste valurile furtunoase ale crizei ce bântue toate neamurile pământului.

Prim

O nouă lege a învățământului primar

Partidul Național-Tărănesc și-a propus, dela primele sale începuturi, o adâncă transformare a Statului nostru, care nu se mai potrivea cu noile condițiuni de viață socială și națională create în urma războiului de întregirea Neamului.

În acest chip s'a vorbit de „Stat țărănesc”, „Stat democrat” — ca realizare a noii politici afirmată de acest partid.

Urmează, deci, ca toate instituțiile publice din țara noastră să fi luat până astăzi forme noi, potrivit credințelor democratice cerute de poporul Român, care voește să trăiască o nouă viață, mai liberă și mai luminată.

Pe scurt, toate instituțiile Țării se cer reformate în organizarea lor, pentru a putea fi perfecționate și folosite de toți cetățenii, fără deosebire de avere.

Partidele vechi, alcătuite de oamenii trecutului, încărcat de atâtea nedreptăți, au împiedecat prea mult venirea la putere a partidului Național-Tărănesc și astfel nici până acum nu s'a putut desăvârși organizarea Statului nostru, dupe noile planuri democratice.

Guvernarea Iorga-Argetoianu, precum și criza prin care trece Țara, sunt deasemenea cauze însemnate cari au întârziat îndeplinirea reformelor cerute de vremuri.

Una din marile reforme de care se simte nevoie este reforma învățământului primar sau școlii poporului.

Un Stat de cetățeni liberi, un Stat democrat, nu se poate desvolta și nu mai poate trăi astăzi fără o serioasă pregătire școlară și culturală a tuturor membrilor săi.

Partidele boerești s'au îngrijit prea mult de învățătura copiilor bogați, dând în sarcina Statului un număr foarte mare de școli secundare și de universități. Rezultatul este că avem un număr prea mare de funcționari și un număr și mai mare de cărturari fără nici o ocupație, cari așteaptă slujbe.

Din birurile adunate dela toți locuitorii Țării, s'au întreținut aceste școli de lux, în care nu pot ajunge copiii oamenilor săraci, oricât de buni și de cuminiți ar fi ei, în loc să se înmulțească școlile de agricultură și de meserii, atât de trebuincioase.

Întreținerea școlii primare, adevărata școală a poporului, a fost scoasă din bugetul Statului și aruncată pe seama comunelor sărace și nepriecute în gospodărirea unei instituții așa de importantă.

Comitetele școlare s'au dovedit absolut neputincioase de a strânge și de a administra fon-

